

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta provozně ekonomická

obor Provoz a ekonomika – kombinované studium

Katedra obchodu a financí

TEZE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Analýza způsobů financování při pořízení
dlouhodobého hmotného majetku z hlediska
účetního a daňového

Autor diplomové práce: Bc. Robert Skobla

Vedoucí diplomové práce: Ing. Josef Březina, CSc.

© Robert Skobla, 2003

Investice do dlouhodobého hmotného majetku (dále jen DHM) mohou nepochybně významně ovlivnit současnou i budoucí konkurenceschopnost každého podniku. To jaký DHM bude podnikatel pro svou činnost používat je odpovědí na jednu ze základních otázek na počátku každé podnikatelské činnosti (co, jak a kolik) a to otázky „jak“. Zvýšení produktivity, kvality, efektivnosti, sortimentu, pružnosti nabídky, snížení poruchovosti zařízení, výrobních nákladů, zátěže pro životní prostředí, pracnosti, spotřeby energie, reklamaci; takové a jim podobné argumenty obecně hovoří pro pravidelné omlazování portfolia DHM. Samozřejmě co podnik, resp. podnikatel, to jiné investiční požadavky, co je však naopak do značné míry sjednocujícím prvkem, je účetní a daňový pohled na tuto problematiku. Pořízení, provozování i prodej DHM je upravováno celou řadou zákonných předpisů. Pro každý druh pořízení DHM určují tyto zákonné předpisy způsob, jakým se přenáší pořizovací cena a náklady na provoz do daňově uznatelných nákladů, případně jak se stanovuje jejich výše. Tyto zákonné předpisy také každému druhu pořízení vymezují prostor možností daňové optimalizace. Podnikatel se snaží na jedné straně maximalizovat zisk a na druhé straně optimalizovat výši daní z tohoto zisku. Při volbě druhu pořízení DHM je neodmyslitelná volba způsobu financování, ovšem při rozhodování o způsobu jeho financování musí být brán zřetel právě na možnosti daňové optimalizace.

Pořízení , provozování a prodej DHM implikuje celou řadu účetních zápisů, kterými se snažíme zachytit do účetních deníků, knih a výkazů vše, co se v jednotlivých fázích životního cyklu s DHM děje. Hlavním pramenem práva upravující tuto problematiku z účetního hlediska je Zákon č. 563/1991 o účetnictví a vyhlášky MF, kterými se provádějí některá ustanovení tohoto zákona. Tento zákon včetně jeho provádějících vyhlášek vymezuje obsah pojmu DHM, způsoby pořizování, oceňování, podmínky odpisování , způsoby vyřazování a způsoby účtování o DHM. Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů nemluví o dlouhodobém hmotném majetku. Mluví o hmotném majetku, drobném hmotném majetku a o majetku vyloučeném z odepisování. Tento zákon dále specifikuje co je hmotný majetek, kdo má právo jej odepisovat , co jest jeho vstupní cenou, stanovuje způsob výpočtu odpisů a upravuje daňové dopady jeho prodeje. Investiční pobídky (stimuly) k pořízení specifického

hmotného majetku upravuje § 34 tohoto zákona . Tento zákonný předpis upravuje výši možných percentuelních odečitatelných položek z vyjmenovaného nového hmotného majetku.

Proces reprodukce investičního majetku dlouhodobého užití zpravidla vyžaduje postupně soustřeďovat větší množství finančních zdrojů a pak je jednorázově vynaložit. Této potřebě je vstřícně uzpůsobena daňová legislativa: poplatníkům daní z příjmů je umožněno (§24 odst. 2 písm. i Zákona o daních z příjmů), aby mezi výdaje vynakládané na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů zahrnovali kromě jiného také rezervy na opravy hmotného majetku. Podmínky tvorby a užití těchto rezerv normuje zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjišťování pro zjišťování základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Tato práce je uceleným přehledem způsobů pořízení dlouhodobého hmotného majetku a následných vlivů těchto druhů pořízení na daňový základ. Jednotlivé způsoby financování DHM se totiž neodlišují pouze původem financí, ale právě způsob financování určuje, jakým způsobem bude DHM pořízen. Jak bylo výše uvedeno, tak způsob pořízení ovlivňuje daňovou uznatelnost nákladů na provoz a údržbu a ovlivňuje i daňový dopad jeho prodeje. Vedlejším cílem je najít na praktických případech, které jsou vnitřně konzistentní a tím vzájemně porovnatelné najít druh pořízení dlouhodobého hmotného majetku, který bude pro podnikatele z hlediska výdaje peněz nejvýhodnější. Hlavní pozornost je věnována užitkovým automobilům, účetním a daňovým aspektům jejich použití k dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů, jelikož automobily jsou častým, hojně užívaným DHM.

Metodika, vstupní data a výsledky práce

Naformátováno

Jednotlivé způsoby pořízení užitkového automobilu, způsob účtování a následný dopad zvoleného způsobu pořízení na základ daně jsou předvedeny v konkrétních případech. Každý způsob je rozdělen několika okruhy:

- pořízení (způsob financování)
- náklady na provoz
- pořízení klimatizace
- prodej a vyřazení

- rekapitulace nákladů

Každému příkladu předchází podrobnější uvedení do problematiky s ohledem na možná specifika. Pro velikou odlišnost pořízení DHM ve vlastní režii od ostatních případů je jako zástupce použita výstavba budovy jen pro ilustraci a ucelení problematiky a ve výsledné tabulce již není obsažen. Hlavním kritériem je částka, kterou podnikatel vydá za celou dobu používání DHM a podle její výše je příkladu přiřazeno pořadí výhodnosti. Stručné shrnutí výhod a nevýhod příkladů následuje po souhrnné tabulce.

Jako reprezentanta pro hledání nejvýhodnější varianty je použit užitkový automobil v hodnotě 366 000 Kč vč. DPH. Automobil bude ve vlastnictví společnosti zabývající se spediční činností. Za 3 roky provozu automobil najede 100 000 km. Ve výpočtech je stanovena doložená cena (hlavně pro účel stanovení výše cestovních náhrad) nafty 22,50 Kč. Počítáno se s tříletou životností a s pořízením klimatizace za 61 000 Kč vč. DPH v druhém roce používání. Je použito lineárního způsobu odpisování. Účetní odpisy jsou rovny daňovým. Automobil splňuje podmínky pro zařazení do 1. odpisové skupiny. Po třech letech (ve čtvrtém roce odpisování) bude automobil prodán za 122 000 Kč vč. DPH (pokud bude v majetku společnosti). Celkové provozní náklady za dobu používání vozidla byly stanoveny na 148 635,- Kč vč. DPH (132 135,- Kč bez DPH).

Následující tabulka obsahuje výsledky zkoumání. Každému způsobu pořízení (financování) je přiřazeno číslo určující jeho pořadí výhodnosti (číslo 1 je nejvýhodnější).

Varianta pořízení	Výdaje	Pořadí výhodnosti
4.2.1. dodavatelským způsobem	337 088,00 Kč	2
4.2.3. vkladem majetku společníky	318 605,00 Kč	1
4.2.4. vkladem tichého společníka	391 928,00 Kč	5
4.2.6.1. finanční leasing	360 947,00 Kč	3
4.2.6.2. operativní leasing	377 642,00 Kč	4
4.2.7. bezúplatným nabytím (darováním)	417 548,00 Kč	6

Nejvýhodnější způsob je varianta 4.2.3. hlavní výhodou této varianty je možnost vyplácení nezdaněných peněz ve formě náhrad za používání vozidla a následné okamžité možnosti uplatnit celou výši vstupní ceny do nákladů. Další poměrně výhodnou variantou je pořízení dodavatelským způsobem kde velkou výhodou je možnost uplatnění 10 % odečitatelné položky ze vstupní ceny, z čehož plyne větší daňová úspora.

Vklad tichého společníka a obě formy leasingu jsou způsoby, kterými firmy řeší nedostatek finančních prostředků k pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Daní je jim za to větší celkové výdaje za tento dlouhodobý hmotný majetek. Z této kategorie je nejhorší vklad tichého společníka z důvodu nemožnosti uplatnění DPH. Jedním z dalších způsobů jak financovat dlouhodobý hmotný majetek je úvěr. Z důvodu nesrovnatelnosti tohoto druhu financování s ostatními případy nebyl uváděn. Nejvíce se podobá variantě 4.2.1. s mírným rozdílem ve stanovení pořizovací ceny. Zde vstupují do pořizovací ceny ještě úroky z úvěru do doby uvedení majetku do používání. Ostatní úroky jsou poté účtovány na příslušný nákladový účet (562), jehož výše je samozřejmě závislá na cash flow podniku. Oproti financování jedním ze dvou druhů leasingu je při financování úvěrem dlouhodobý hmotný majetek ve vlastnictví společnosti.

S darováním se v podnikatelském sektoru kde funguje tržní ekonomika setkáváme velice zřídka. Tento způsob je za předpokladu, že dárcem je podnikatel nejnevýhodnější z důvodu nemožnosti uplatnění DPH, darovací daně jako daňového nákladu, a 10 % reinvestičního odpočtu.

